

Forskydninger hos Jacob Noel

Jacob Noel er uddannet billedhugger og grafiker, men arbejder primært med tegning, fotografi og arkitektur. Udstillingen Forskyd mig til noget andet er en dialog mellem værker på papir udført med stempel og serien af vægobjekter Øjeblikke 1-7, der fungerer som en form for interaktive lyskasser. Det arkitektoniske er på forskellig vis udgangspunktet for både stempelbilleder og vægobjekter.

Arabesker

Jacob Noels monokrome stempelbilleder i rød, gul og sort er lavet i hånden med et stempel. Billederne består af overvejende stemplinger af et enkelt motiv, bonsaitræet, og bliver til i en form for kalligrafisk flow, hvor Noel arbejder uafbrudt med hvert enkelt billede i hurtige, glidende bevægelser, der på samme tid forudsætter intenst nærvær og let fravær. I formater på 70x100cm og 350x272 cm gentages bonsaitræet og danner svævende landskabsornamenter, tomme og fyldte cirkelfigurer eller vibrerende billedtæpper på papir. Der er tale om en form for arabesker, der veksler mellem at svimle blikket i de minutiøse gentagelsers forgreninger og stilne sindet i meditativ ro.

Bonsaitræet er et miniaturetræ, der udformes som kopier af forskellige træformer gennem beskæring af grene og rødder. Bonsaikunsten stammer fra Indien og Kina, men er formodentlig overleveret til den japanske kultur i 1100-tallet. Træet symboliserer den uendelige natur i lille format og spiller også en rolle i bestemte former for asiatisk mystik og meditationspraksis. Inden for den japanske zenbuddhisme har zenkunsten (zenga) en afgørende betydning som meditationspraksis for kunstneren og oplysning for betragteren. Zenkunstens ikonografi rummer blandt andet landskaber og cirklen, der visualiserer buddhismens tomhedsbegreb. Kunsten er altså her en vej til erkendelse og til erfaringer af nærvær.

Øjeblikke 1-7

Serien Øjeblikke 1-7 består af kvadratiske kasser i krydsfiner i formatet 50 x 50 cm og 120 x 120 cm. I kasserne er der installeret lys, som strømmer ud gennem finerens laserindridsede motiver af arkitektoniske fragmenter. Indridningen ligner lysende tegninger og lader skulptur og arkitektur smelte sammen i billedet. Trækassernes overflade er enten rå, så træets årer forgrener sig i bygningsfragmenterne - eller matsorte, så arkitekturbillederne gløder som svævende, tynde byer i miniature og piktogrammer i neon. Finerpladens tykkelse forhindrer beskueren i at se hele billedet oplyst på én gang, og kasserne fungerer derfor som en form for flydende lysbilleder, der konstant ændrer sig alt efter betragterens bevægelse og blik.

Forlæggene til lyskassernes arkitektoniske fragmenter har Noel indsamlet fotografisk på sine rejser til bl.a. Japan, Tokyo, Barcelona og Los Angeles. Han benytter en slags fotonoter som eksempelvis en sten fra Japan, et rådhus i Marokko og et trappetårn i Damaskus. Grundplaner, facader, tag og rækværk overlejrer hinanden og

sammenflettes i værkerne, og lystegningerne fungerer dermed som geometriske samplinger og globale collager. Noel leger her med rum og perspektiv, idet Øjeblikke 1-7 både er stringente gengivelser og perspektiviske opløsninger, der refererer til virkelige steder, alt imens de producerer drømmearkitektur.

Perspektiviske forstyrrelser & nærvær

Stempelbilleder og vægobjekter refererer på forskellig vis til Jacob Noels fotografier af cityscapes og til hans arkitektoniske tegninger. I de tidligere værker arbejder Noel med fokus og sløring som en måde at vise, hvordan et sted erfares for første gang. Han forklarer denne erfaring som et ganske smalt fikspunkt i kaos. Når man kommer til et sted for første gang forsøger hjernen for fuld kraft at strukturere det ukendte og finder derfor et punkt, der stilles skarpt på. Alt udenom er i dette første øjeblik diffust, opløst eller uorganiseret. Denne førstegangserfaring rummer en intens sansning og et ubeskriveligt nærvær, mens bevidstheden omvendt er mere eller mindre fraværende i forhold til det, der omgiver fikspunktet. Serien af stempelbilleder og Øjeblikke 1-7 handler på hver deres måde også om nærvær og fravær gennem bonsaitræets og de arkitektoniske collagers perspektiviske forstyrrelser - og gennem mentale og fysiske forskydninger i såvel tilblivelsen som betragtningen af værket.

Mette Klinkby Berndsen